

INVEO PORTFÖY BEŞİNCİ HİSSE SENEDİ SERBEST FON (HİSSE SENEDİ YOĞUN FON)

RİSK ÖLÇÜM ESASLARI

“Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber” hükümleri çerçevesinde, Inveo Portföy Yönetimi A.Ş. Yönetim Kurulu kararı ile belirlenen risk ölçüm ve değerlendirme esasları aşağıda yer almaktadır. Fonun yatırım stratejisi, portföyde yer alan varlıkların yapısı ve risk düzeyi dikkate alınarak uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulmuştur.

RİSK ÖLÇÜM ESASLARI

1. Piyasa Riski

Piyasa riski ile borçlanmayı temsil eden finansal araçların, ortaklık paylarının ve diğer menkul kıymetlerin değerinde, faiz oranları ve ortaklık payı, kâr payı oranları, endeks değerleri ve opsiyon fiyatlarındaki dalgalanmalar nedeniyle meydana gelebilecek zarar riski ifade edilmektedir. Söz konusu risklerin detaylarına aşağıda yer verilmektedir.

a. Faiz Oranı Riski

Faiz oranı riski, faizlerdeki dalgalanmalar sonucu portföydeki faize duyarlı varlıkların değerinde oluşabilecek değişimlerden kaynaklanır. Özellikle portföy ile karşılaştırma ölçütü arasında vade uyumsuzluğu varsa risk artar. Bu kapsamda, portföylerin ve karşılaştırma ölçütlerinin vadeleri düzenli izlenmekte; faiz beklentileri makroekonomik projeksiyonlarla değerlendirilerek portföy yapısı buna göre şekillendirilmektedir.

b. Kur Riski

Döviz kurlarında meydana gelen dalgalanmalar sonucu, fon portföylerinde yer alan döviz veya dövize endeksli varlık ve yükümlülüklerin Türk lirası cinsinden değerlerinde oluşabilecek değişimlerden kaynaklanan zarar riskidir. Bu risk, döviz cinsinden gerçekleştirilen borçlanmalar, finansman işlemleri, varlık alım-satımları ve diğer döviz bazlı pozisyonların portföy üzerindeki etkisiyle doğrudan ilişkilidir.

c. Endeks Riski

Endeks riski, dayanak varlık olarak kullanılan endekslerin değerinde veya bileşiminde meydana gelebilecek değişikliklerden kaynaklanan zarar ihtimalidir. Endeksin sektör ağırlıklarının değişmesi, metodolojisinde yapılan revizyonlar ya da piyasa dalgalanmaları, portföyün performansını olumsuz etkileyebilir.

d. Kar Payı Oranı Riski

Kâra katılım olanağı sağlayan katılım finans ürünlerinin kira/kâr payı vb. oranlarında yaşanabilecek dalgalanmalar nedeniyle kira sertifikası ve katılma hesabı pozisyonu durumuna göre maruz kalınan zarar olasılığıdır.

e. Ortaklık Payı Fiyat Riski

Fon portföyüne ortaklık payı dahil edilmesi halinde, Fon portföyünde bulunan ortaklık paylarının fiyatlarında meydana gelebilecek değişiklikler nedeniyle portföyün maruz kalacağı zarar olasılığını ifade etmektedir.

2. Karşı Taraf Riski

Fon portföyü kapsamında gerçekleştirilen işlemlerde, işlem yapılan tarafın yükümlülüklerini kısmen ya da tamamen yerine getirememesi durumunda fonun maruz kalabileceği zarar olasılığıdır. Karşı tarafın iflası, temerrüde düşmesi, ödeme gücünü kaybetmesi veya yasal düzenlemeler nedeniyle yükümlülüklerini yerine getirememesi durumlarında portföyün finansal kayba uğrama riski söz konusudur.

3. Likidite Riski

Fon portföyünde bulunan finansal varlıkların istenildiği anda piyasa fiyatından nakde dönüştürülememesi halinde ortaya çıkan zarar olasılığıdır.

4. Yoğunlaşma Riski

Fon portföyünün ağırlıklı olarak belirli bir yatırım aracı, varlık/varlık grubu, bölge veya sektöre ilişkin yatırımlardan oluşması durumunda, Fon'un bu varlıkların taşıdığı risklere daha fazla maruz kalma durumu, yoğunlaşma riski olarak tanımlanmaktadır.

5. Korelasyon Riski

Farklı finansal varlıkların piyasa koşulları altında belirli bir zaman dilimi içerisinde aynı anda değer kazanması ya da kaybetmesine paralel olarak, en az iki farklı finansal varlığın birbirleri ile olan pozitif veya negatif yönlü ilişkileri nedeniyle doğabilecek zarar ihtimalini ifade eder.

6. Kaldıraç Yaratın İşlem Riski

Fon portföyüne türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri), saklı türev araç, swap sözleşmesi, varant, sertifika dahil edilmesi, ileri valörlü tahvil/bono alım işlemlerinde ve diğer herhangi bir yöntemle kaldıraç yaratan benzeri işlemlerde bulunulması halinde, başlangıç yatırımı ile başlangıç yatırımının üzerinde pozisyon alınması sebebi ile Fonun başlangıç yatırımından daha yüksek zarar kaydedebilme olasılığı kaldıraç riskini ifade eder.

7. Operasyonel Risk

Fon'un operasyonel süreçlerindeki aksamalar sonucunda zarar oluşması olasılığını ifade eder. Operasyonel riskin kaynakları arasında kullanılan sistemlerin yetersizliği, başarısız yönetim, personelin hatalı ya da hileli işlemleri gibi kurum içi etkenlerin yanı sıra doğal afetler, rekabet koşulları, politik rejim değişikliği gibi kurum dışı etkenler de olabilir.

8. Yasal Risk

Yasal risk, fonların halka arz edildiği dönemden sonra mevzu-atta ve düzenleyici otoritelerin düzenlemelerinde meydana gelebilecek değişikliklerden dolayı fonun faaliyetlerinin ve yönetilen portföylerin olumsuz etkilenme riskidir.

9. İhraççı Riski

İhraççı riski, yönetilmekte olan fonlara alınan varlıkların ihraççısının yükümlülüklerini kısmen veya tamamen zamanında yerine getirememesi durumunda doğabilecek zarar ihtimalini ifade eder.

10. Baz Riski

Fonun içinde yer alan vadeli işleme konu olan dayanak varlığın vadeli işlem fiyatı ile spot fiyatı arasındaki fiyat farklılığı değişimini ifade etmektedir. Vadeli işlem sözleşmesinde ilgili vade sonunda vadeli işlem fiyatı ile spot fiyat birbirine eşit olmaktadır. Ancak vadeli işlem sözleşmelerinde işlem yapılan tarih ile vade sonu arasında geçen zaman içerisinde vadeli fiyat ile spot fiyat teorik fiyatlamadan farklı olabilmektedir. Dolayısıyla burada Baz Değer'in sözleşme vadesi boyunca göstereceği değişim riskini ifade etmektedir.

11. Teminat Riski

Türev araçlar üzerinden alınan bir pozisyonun güvencesi olarak alınan teminatın, teminatı zorunlu haller sebebiyle likidite etmesi halinde piyasaya göre değerlendirme değerinin beklenen türev pozisyon değerini karşılayamaması veya doğrudan, teminat niteliğiyle ilgili olumsuzlukların bulunması olasılığının ortaya çıkması durumudur.

12. Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Araçları Riskleri

Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Araçlarının değeri ve dönem sonu getirisi faiz ödemesinin yanında dayanak varlığın piyasa performansına bağlıdır. Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Araçlarının dayanak varlıkları üzerine oluşturulan stratejilerin getirisinin ilgili dönemde negatif olması halinde, yatırımcı vade sonunda hiçbir itfa geliri elde edemeyeceği gibi, performansla orantılı olarak vade sonunda elde edilen itfa tutarı nominal değerden daha düşük de olabilir.

Bununla birlikte, Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Araçlarının günlük fiyat oluşumunda piyasa faizlerinde yaşanabilecek değişimler ve dayanak varlık fiyat değişimleri de etkili olabilmektedir. Piyasa faizlerinde ve dayanak varlık fiyatında yaşanabilecek dalgalanmalar Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Araçlarının günlük

değerlemesini etkileyebilmektedir. Fon'un Riske Maruz Değer (RMD) hesaplamalarında türev araçlarla birlikte Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Araçlarından kaynaklanan piyasa riskleri de dikkate alınır.

Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Araçları yatırımı yapılması halinde karşı taraf riski de mevcuttur. Karşı taraf riski, ihraççı kurumun Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Aracından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirememesi riskini ifade eder. Karşı taraf riskini minimum seviyede tutabilmek adına, Yapılandırılmış Yatırım/Borçlanma Araçları yatırımlarında ihraççının ve/veya varsa yatırım aracının Fon Tebliği'nin 32'nci maddesinde belirtilen derecelendirme notuna sahip olması koşulu aranır.

Kaldıraç Yaratan İşlemler

Fon portföyüne riskten korunma ve/veya yatırım amacıyla kaldıraç yaratan işlem; fon portföyüne türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri), saklı türev araç, swap sözleşmesi, varant sertifikası dahil edilmesini, ileri valörlü tahvil/bono/sukuk ve altın işlemlerini, opsiyon alım ve satımı ile yapılandırılmış borçlanma/yatırım araçlarını, dayanak varlığı ortaklık payı ve endeksleri, faize dayalı menkul kıymetler ve endeksleri, döviz ve emtiaya dayalı türev ürünleri ve diğer herhangi bir yöntemle kaldıraç yaratan benzeri işlemleri ifade eder. Türev işlemler hem tezgahüstü piyasalar aracılığıyla hem de organize piyasalar aracılığıyla yapılabilecektir.

Kaldıraç yaratan işlemler nedeniyle fonun başlangıç yatırımından daha yüksek zarar kaydedebilme olasılığı bulunmaktadır.

Kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan riskin ölçümünde Rehber'de belirlenen esaslar çerçevesinde mutlak riske maruz değer yöntemi kullanılacaktır. Fon'un mutlak riske maruz değeri fon toplam değerinin %50'sini aşamaz.

Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin olarak araç bazında ayrı ayrı hesaplanan pozisyonların mutlak değerlerinin toplanması (sum of notionals) suretiyle ulaşılan toplam pozisyonun fon toplam değerine oranına "kaldıraç" denir. Fonun kaldıraç limiti %300'dür.